

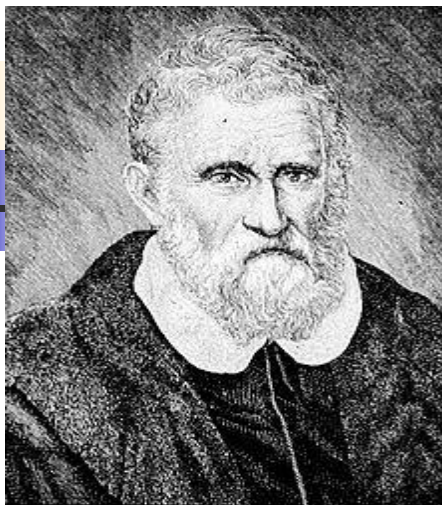
Univerzitet Mediteran
Fakultet za poslovne studije

PREDUZETNIŠTVO

Docent dr Slobodanka Krivokapić

Početak preduzetništva

Marco Polo

Trgovac i pustolov. uspio da uspostavi trgovačke pravce prema Dalekom istoku.

19. i 20. vijek

Andrew Carnegie: nije bio uzumitelj - **razvijao je nove tehnologije na području čelične industrije** kojima je postizao vrijednost i povećavao konkurentnost tako da je američku industriju čelika učinio čudom industrijskog svijeta.

Robert Mondavi sin siromašnih italijanskih migranata – vinarija u Napa Valley- plasira vrhunska vina

Preduzetništvo

Preduzetništvo:

- 1. Preduzimanje inicijative***
- 2. Organizovanje i reorganizovanje društvenih i ekonomskih mehanizama i resursa***
- 3. Prihvatanje rizika i neuspjeha***

Koncept inovacija i noviteta je sastavni dio preduzetništva.

Preduzetnici moraju donositi odluke u neizvjesnom okruženju gdje su ulozi visoki, vremenski pristisci ogromni i gdje postoji znatan emocionalni ulog

Novi poduhvati

Stvaranje najvećeg broja malih biznisa:
rezultat preduzetničkih napora

- **“Preduzetništvo”** – mnogo pojmova:
- *Rad za sebe umjesto za drugog*
- *Ulazak na novo, ili postojeće tržište sa novim, ili postojećim uslugama/ proizvodima*
- *Nema podjele između vlasništva i menadžmenta*
- *Otkrivanje, analiziranje i eksploatisanje novih prilika*
- *Stvaranje novih organizacija*

Preduzetnički poduhvat i mali biznis?

Preduzetnici: *stvaraju
preduzetničke poduhvate*

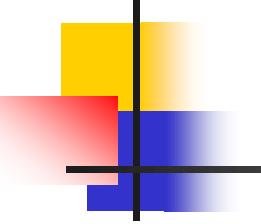
- **Preduzetničke organizacije** - otkrivaju i eksploatišu poslovne prilike:
- **inovativna praksa,**
- **ciljevi: rast i profitabilnost**
- **Mali biznis** (preduzeća): nalazi se u vlasništvu pojedinca (samostalni biznis) koji istovremeno rukovodi organizacijom

Razlika između preduzetničkih firmi i malih biznisa

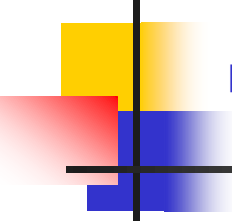

Preduzetnici	Mali biznis
Inovativne strategijske prakse	U vlasništvu pojedinca (samostalni biznis) koji ujedno rukovodi njime i koji obezbjeđuje finansijska sredstva iz privatnih izvora
Strategijski ciljevi su profitabilnost i rast	Manje od 100 zaposlenih
Iznalazi nove poslovne prilike	Ne stavlja naglasak na nove, ili inovativne poslovne prakse
Spremnost za preduzimanje rizika	Uticaj na privrednu granu

Zbog čega su preduzetničke organizacije važne?

-
- *Mali biznisi stvaraju najveći broj radnih mjesta* (USA – 5,7 mil kompanija sa manje od 100 zaposlenih;
 - 99% svih zaposlenih, zapošljavaju više od polovine radne snage u privatnom sektoru)
 - *Broj novih početničkih firmi izuzetno visok* – neprekidne promjene u eksternom okruženju, konkurenciji, tehnologiji, željama potrošača pogodna klima za preduzetništvo - USA – 672 hilj u 2005.

Faza otkrića

-
- Odnosi se na proces u kome se razvija **svijest o novom poslovnom konceptu** (“aha efekat”)
 - *Haurad Šulc* – Starbucks
 - *Ros Pero* – Electronic Data System – EDS
 - *Richard Branson* – Virgin Group, Record, Atlantic Airlines: “Ja stvarno volim lošu uslugu”
 - Džef Bezos – Amazon.com
 - **Otkriće prilike** – rezultat namjernog traganja za novim poduhvatima, ili pokušaj da se dođe do kreativnih rješenja za poslovne probleme
 - **Potrošači su najbolji izvor ideja**

Karakteristike dobre prilike

Otkrivanje poslovne prilike

1. **Atraktivnost** – prilika mora biti atraktivna na tržištu
2. **Ostvarivost** – prilika mora biti praktična i fizički moguća
3. **Dugotrajnost** – prilika mora biti atraktivna dovoljno dugo
4. **Profitabilnost** - mora biti profitabilna

Kako da vas motivišu ideje za koje drugi misle da su neostvarive?

Uvijek imajte na umu da je vaša sopstvena odluka da uspijete važnija od bilo koje druge – Abraham Linkoln

Rođena u Misisipiju 1954. Obrazovanje i knjige su joj pomogli da shvati kako to nije sve što život može de ajoj pruži
1984 osniva sopstvenu kompaniju Harpo Inc. – pravi preduzetnički poduhvat
Izbor ljudi - jedini kriterijum: **povjerenje**
Oprah Show emituje se u 107 zemalja
Harpo Inc. ima 221 zaposlenog

Voditi uspješno poslovanje
nije smo finansijski rizik već i
emotivni

VIZIONAR, PREDUZETNIK, INOVATOR

1976. formirao Apple Computer
u garaži sa drugom Wozniakom

1985. napustio napustio mjesto
Izvršnog direktora

1990. – povratak

2013 - Apple Co – tržišna vrijednost 600 mld \$

Itunes, Ipod, Ipad, Apple kompjuter, iPhone

Budućnost preduzetništva

- Živimo u doba preduzetništva
- Preduzetničko obrazovanje veoma važno
- Društvena podrška preduzetništvu raste
- Poionirski duh preduzetništva doprinosi razvoju društva

Obrazovanje

- Obrazovanje je veoma važno: potreba za znanjima u oblasti finansija, strateškog planiranja, marketinga i menadžmenta
- *„Uspjeh je loš učitelj. Zavede pametne ljude da misle da ne mogu da izgube“ - Bil Gejts*
- **Prilike zasnovane na sposobnostima:**
preduzmite inicijativu; organizujte i reorganizujte; prihvatite rizik, ili neuspjeh